

Brief per post zonder bijlagen

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Postbus 250

1700 AG Heerhugowaard

Brief met bijlagen via

contactformulier

Tevens naar:

Provincie Noord Holland via

post@noord-holland.nl

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Noord Holland_MOB-KRW

Betreft: Verzoeken tot (1) handhaving, (2) actualisatie en (3) Woo

Nijmegen, 28 september 2023

Geacht college provincie, geacht bestuur van het waterschap,

De kwaliteit van het oppervlaktewater in Nederland is het slechtst van alle Europese landen. Kabinet, Rijkswaterstaat, provincies én waterschappen zijn debet aan deze treurige situatie.

Wij nemen aan dat u bekend bent met de Kaderrichtlijn water (KRW). Kort samengevat is het doel van de Kaderrichtlijn Water (KRW) het verbeteren van de waterkwaliteit in Europa.

De richtlijn, die sinds 2000 van kracht is, moet ervoor zorgen dat uiterlijk in 2027 het water in alle Europese landen voldoende schoon en gezond is.

Zowel chemisch als ecologisch moet Nederland in 2027 het water op orde hebben, anders kunnen er forse boetes opgelegd worden vanuit de Europese Unie.

Op 11 mei 2023 heeft de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) een advies overhandigd aan minister Harbers van Infrastructuur en Waterstaat. In het advies 'Goed water goed geregeld' wordt de noodklok geluid. Maar een klein percentage van de wateren in Nederland verkeert in goede toestand. Zo voldeed in 2020 slechts 10 procent van de oppervlaktewateren aan de normen voor biologische waterkwaliteit. De voornaamste reden dat de overige 90 procent niet voldeed, was te wijten aan een te hoge belasting met de meststoffen stikstof en fosfaat.

Er is sprake van bestuurlijk falen op alle niveaus dat we een kwalitatief watertekort hebben, de natuur wegwijnt en er met de Kaderrichtlijn Water-deadline van 2027 een nieuwe juridische patstelling dreigt die het land op slot zal zetten¹.

¹<https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=31179>

Doelstelling KRW

Grofweg heeft de KRW drie doelstellingen, die gefaseerd ingevoerd worden. Per december 2009 geldt al een verbod op achteruitgang van de kwaliteit van de oppervlaktewateren. Vervolgens is in 2015 een verbeteringsvereiste ingevoerd. Vanaf dat moment moet het maatregelenprogramma in werking zijn dat verplicht is op grond van de KRW om de (grond)wateren te beschermen, te herstellen en te verbeteren.

Uiteindelijk is de doelstelling dat er eind 2027 een goede (grond)watertoestand bereikt is.

De verplichtingen uit de richtlijn zijn in Nederland voornamelijk geïmplementeerd via de Waterwet en de Wet milieubeheer.

De normen, voortvloeiend uit de KRW, worden pas in 2027 van kracht.

Echter, het verslechteringsverbod is al in 2009 van kracht geworden. Vanaf 2015 geldt de verbeteringseis.

Waddenzee

De Waddenzee is het grootste getijdensysteem ter wereld, waar natuurlijke processen ongestoord kunnen plaatsvinden. Het gebied strekt zich uit langs de kusten van Denemarken, Duitsland en Nederland.

Vanwege zijn wereldwijd unieke geologische en ecologische waarden staat de Waddenzee op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Nergens anders bestaat er zo'n dynamisch landschap met een veelheid aan leefgebieden die gevormd zijn door wind en getijden. De biodiversiteit op wereldschaal is afhankelijk van de Waddenzee.

Nederland draagt de verantwoordelijkheid voor het behoud van dit onvervangbare ecosysteem ten behoeve van de huidige en toekomstige generaties voor het Nederlandse deel.

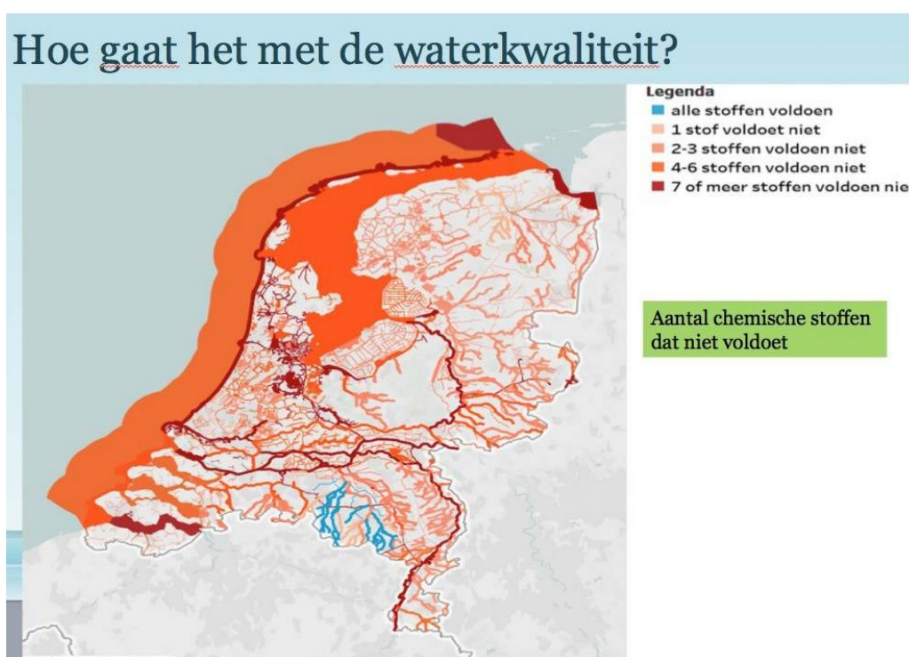
Het gebied is een van de laatst overgebleven grootschalige bij eb droogvallende ecosystemen waar natuurlijke processen blijven functioneren.

De kwaliteit van water in de Waddenzee gaat er niet op vooruit. Integendeel de natuur waaronder bijvoorbeeld visstand gaan nog steeds achteruit. Dit is in strijd met het verslechteringsverbod (2009) en tevens ook met de verbeteringsreis die sinds 2015 geldt.

Provincie en waterschappen zijn hier mede debet aan omdat er oppervlaktewater (spui) vanuit de provincie op de Waddenzee wordt geloosd.

Stand van zaken, zowel chemisch als ecologisch beroerd

In het Waddengebied voldoet het oppervlaktewater onder meer niet aan de normen vanwege de aanwezigheid van 31 verontreinigende stoffen, waaronder ook kwik:

Zie bijlage 3 voor meer informatie.

Het gaat hierbij naast kwik om arseen, seleen, bestrijdingsmiddelen uit voornamelijk de landbouw, nutriënten deels uit de landbouw, Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAKs) uit voornamelijk de scheepvaart, tributyltin (afkomstig van scheepvaart/antifouling).

Uit bijlage 3 is de volgende tabel overgenomen:

Verontreiniging	HHNK 51 waterlichamen toestand in 2019	Wetterskip Fryslân 24 waterlichamen toestand in 2019	Noorderzijvest 15 waterlichamen toestand in 2019	Hunze en Aas 16 waterlichamen toestand in 2019	Rijkswaterstaat 7 waterlichamen toestand in 2020	KRW Toestand
Gewasbeschermingsmiddelen						
carbendazim	51	0	0	0	0	Ecologie
deltamethrin	0	4	0	0	0	Ecologie
dimethenamid.P	0	0	0	6	0	Ecologie
esfenvaleraat	0	0	0	69	0	Ecologie
ethylazinfos	0	21	0	0	0	Ecologie
fenamifos	0	4	0	0	0	Ecologie
imidacloprid	0	100	0	6	14	Ecologie
linurion	0	0	20	6	0	Ecologie
methylazinfos	0	100	0	0	0	Ecologie
pyridaben	0	21	0	0	0	Ecologie
triazofos	0	21	0	0	0	Ecologie
tributyltin	51	0	0	6	14	Chemie
Elementen						
arsen (As)	100	96	93	13	86	Ecologie
barium (Ba)	0	21	0	0	0	Ecologie
boor (B)	0	0	20	19	0	Ecologie
kobalt (Co)	0	96	93	56	0	Ecologie
koper (Cu)	0	0	0	0	29	Ecologie
kwik (Hg)	51	0	0	0	100	Chemie
seleen (Se)	0	0	93	56	14	Ecologie
uranium (U)	0	0	93	13	0	Ecologie
zink (Zn)	8	4	7	6	14	Ecologie
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAKs)						
benzo.a.antraceen	0	100	0	0	43	Ecologie
benzo.a.pyreen	31	100	0	0	14	Chemie
benzo.b.fluorantheen	100	0	0	19	43	Chemie
benzo.ghi.peryleen	100	0	0	31	86	Chemie
benzo.k.fluorantheen	55	0	0	19	0	Chemie
chryseen	0	46	0	0	0	Ecologie
fluorantheen	100	67	20	6	43	Chemie
Nutriënten						
ammonium	100	42	27	63	14	Ecologie
Alkyfenolen						
4.nonylfenol.isomeren	8	0	0	0	0	Chemie
4.tert.octylfenol	0	0	0	0	14	Chemie

Ook hieruit blijkt dat het er in Noord-Holland beroerd uit ziet m.b.t. de waterkwaliteit. Met name de benzo.b.fluorantheen, benzo.ghi.peryleen en fluorantheen springen eruit in de waterlichamen van uw waterschap. Dit zijn zogenaamde Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's). PAK's zijn schadelijk stoffen die kankerverwekkend zijn. Daarnaast is ook de verontreiniging van Arseen en nutriënten opvallend hoog. Arseen kan worden toegepast in pesticiden, herbiciden en insecticiden. Een overmaat van nutriënten in het oppervlaktewater kan leiden tot overmatige algenbloei waardoor bijvoorbeeld de zichtbaarheid sterk afneemt en de zuurstofhuishouding problematisch kan worden

Hoe is het mogelijk dat er nog steeds hoge concentraties voorkomen in Noord-Hollandse wateren? Daar zijn verschillende verklaringen voor mogelijk (persistenter dan gedacht, illegaal gebruik?).

Verzoek tot handhaving

U wordt verzocht om:

- Het verslechteringsverbod van 2009 uit de KRW in acht te nemen.
- Te voldoen aan het sinds 2015 geldende verbeteringsreis.
- Maatregelen te nemen om de uitspoeling c.q. lozing van nutriënten en bestrijdingsmiddelen vanuit de landbouw naar oppervlaktewater en grondwater te minimaliseren.
- Aanvullend op het bovenstaande alle mogelijke maatregelen te nemen zodanig dat per 2027 de waterkwaliteitsnormen, die voortvloeien uit de KRW, gaan worden bereikt. M.b.t. PAKs dient te worden overwogen om op diesel varende schepen te weren, dit naar aanleiding van de PAKs-vervuiling.

Verzoek tot actualisatie

- U wordt verzocht om alle eerder verleende vergunningen binnen 1 jaar te actualiseren op basis van het in acht nemen van de oppervlaktewaterkwaliteitsnormen die uit KRW stelt voortvloeien.
- De lozingsnormen in het Activiteitenbesluit zijn niet afgestemd op het in acht nemen van de normen die uit de KRW voortvloeien. U wordt verzocht om binnen 1 jaar middels maatwerkvoorschriften, aanvullend op het Activiteitenbesluit, strengere lozingsnormen voor te schrijven die wel zien op het tijdig bereiken van oppervlaktewaterkwaliteitsnormen die voortvloeien uit de KRW.
- Niet vergunde lozingen dienen per directe ingang te worden stilgelegd.

De effluent lozer moet de best beschikbare techniek toepassen en er moet een integrale immissietoets zijn/worden gedaan, die ook rekening houdt met andere lozingen. Deze toets (passende beoordeling) moet integraal aantonen dat de lozing als zodanig, én in combinatie met andere lozingen, geen schadelijke gevolgen heeft voor het ontvangende oppervlaktewater.

Woo-verzoek

U wordt verzocht om ons de volgende stukken in digitale vorm toe te zenden:

1. Alle (lozings)vergunningen van bedrijven die al dan niet rechtstreeks op Noord-Hollandse wateren lozen.
2. Inspectierapporten over de laatste drie jaar met betrekking tot waterlozingen van alle bovengenoemde effluent lozers.
3. Monitoringrapporten van de oppervlaktewaterkwaliteit van het Noord-Hollandse oppervlaktewater van de jaren 2010 t/m heden, alles in digitale vorm.
4. Documenten en/of interne stukken waaruit blijkt dat u (1) het verslechteringsverbod in de KRW sinds 2009 in acht hebt genomen, en (2) dat aan de sinds 2015 geldende verbeteringsreis wordt voldaan

Op 1 mei 2023 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Op grond van art. 2.4 lid 3 sub a Woo dient u informatie te verstrekken in elektronische vorm, in een machinaal leesbaar open formaat, samen met de metadata.

U wordt uitdrukkelijk verzocht documenten te verstrekken in authentieke vorm, dat wil zeggen als ongebundelde bestanden. Daarbij wordt ook verzocht om een metadatalijst te verstrekken met de informatie uit uw zaakdossiers, zoals documentnamen, documentnummers en documentdata. U wordt in overweging gegeven de stukken te verstrekken in deelbesluiten per bedrijf.

Hoogachtend,

[Redacted signature]

[Redacted name]

Voorzitter van MOB

Bijlagen:

1. Uittreksel Kamer van Koophandel van MOB
2. Hoe gaat het met de waterkwaliteit?
3. Factsheet waterkwaliteit

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen